

RAPARPERITAIVAS

Pohdimme ehdotustamme tehdessä 450-vuotiaan kunnan menneisyyttä ja kerrostumia. Miten nykytilanteen kylkeen rakennetaan 450 vuoden tulevaisuus?

Lapinjärvi tarvitsee uusia ihmisiä, mutta se ei saa samalla menettää sitä mikä tekee siitä arvokkaan. Ehdotuksemme *Raparperitaivas* punainen lanka on vuosisatojen aikana kehittyneen kulttuurimaiseman ominaispiirteiden säilyttäminen ja vahvistaminen. Uudenaan peltomaisemat ja kirkonkylät ovat osa aliarvostettua maisematyyppiä, joka on muuttumassa peruuttamattomasti maatalouden teollistuessa ja maantieverkon suoristuessa ABC-asemien täplittämäksi melualueeksi. Mitäpä jos viljelyalueet nostettaisiin kansallismaiseman arvoon perustamalla Uudenaan peltojen kansallispuisto? Vanhaa tieverkkoa ja luonnonympäristöä hyödyntäen voitaisiin luoda erilaisia matkustus- ja vaellusreittejä matkailu- ja virkistyskäyttöön. Reitistön palvelupisteet tukeutuisivat historiallisiin kyläkeskuksiin, kuten Lapinjärven kirkonkylälle.

Lapinjärvellä on hyödyntämätöntä matkailupotentiaalia, joka kannattaisi valjastaa käyttöön. Turistille miellyttävä ympäristö on useimmiten hyväksi myös asukkaalle. *Raparperitaivaassa* on esitetty muutamia päiväkävijöitä palvelevia ideoita, jotka muuttaisivat Lapinjärven läpiajokunnasta määränpääksi. Parannetun uimarannan lisäksi luonnoksessa on mm. kotieläinpuisto, lintutorni ja karavaanariparkki - yhteistä näille kaikille on tukeutuminen järven rantaan tavalla, joka avaa reittejä ja maisemia keskikylältä veden äärelle. Päiväkävijöiden lisäksi tuloja ja elämää kuntaan tuovat myös viikonloppuasujat ja kesäasukkaat. Näitä varten ei kuitenkaan ole syytä rakentaa uusia mökkialueita. Kylän rakenteeseen sopisi parhaiten olemassa olevien, pienten ja peruskorjauksen tarpeessa olevien talojen muuttaminen mökkikäyttöön. Talojen kunnostamiseen voisi tarjota kunnan tukirahaa, josta osan voisi hakea valtiolta tai EU:lta. Investointi poistaisi olevaa korjausvelkaa ja lisäisi pitkällä aikavälillä kunnan ja kuntalaisten tuloja.

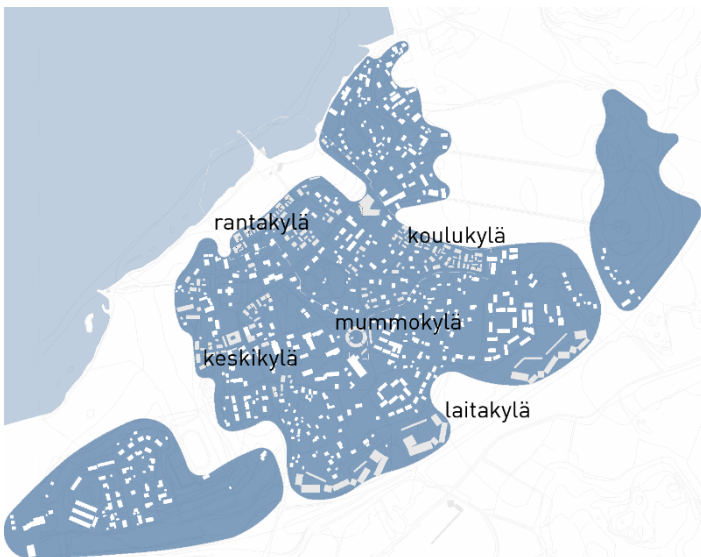
Turistien lisäksi elinvoimainen kunta tarvitsee myös työikäistä väestöä ja lapsiperheitä. Ikäihmisiäkään ei tule väheksyä sillä mummoissa ja vaareissa on poweria. *"Lapinjärvi: hyvällä tavalla harmaa kylä - paikka, jossa harmaantuminen on hienoa"*. Monisukupolvisuuden tulisi silti olla aina tavoitteena, ja se merkitsee työpaikkoja, päiväkoteja ja kouluja sekä kaikkien ikäryhmien hyvinvointia lisääviä tekijöitä kuten harrastusmahdollisuuksia, kerhotoimintaa ja kokoontumistiloja. Ympäri vuorokautinen urbaani syke ei ehkä tähän miljööseen kuulu mutta kylälle tarvitaan siitä huolimatta sisätiloja, joihin pääsee myös iltaisin tai yksinkertaisesti vaan silloin kun sää on kylmä, pimeä ja sateinen. Helposti saavutettavien julkisten tilojen olemassaolo on myös turvallisuutta lisäävä tekijä silloin kun osa väestöstä on mahdollisesti muistisairaita tai muuten huonokuntoisia vanhuksia.

Raparperitaivaassa on keskeistä myös eri ikäisten ja -kuntoisten ihmisten fyysistä liikkumista tukeva ympäristö. *"Lapinjärvi – kävelykylä"*. Eri tavoin ympärikiranrettävä, rantaan laajentuva polkuverkosto tukeutuu jo olemassa oleviin reitteihin. Vesitornin viereen rakennettavalle näköalatornille johdetaan ylös kalliota mutkitteleva polku. Peltoalueelle tulevat kyläkoulua ja iltakäyttöäkin palveleva välitunti-, liikunta- ja palloilualue. Sorapintaiset rantareitit sopivat maalaismaisemaan ja toimivat talvisin hiihtolatuina.

Uudisrakennukset ovat pääsääntöisesti 1-2-kerroksisia pientaloja, jotka ryhmitellään tonteilleen vapaamuotoisiksi pihapiireiksi nykyisen rakennuskannan tapaan. Varsinaisten asuinrakennusten lisäksi pihapiirit koostuvat erilaisista apurakennuksista. Kasvihuoneet, yrttimaat ja raparperipenkit täydentävät asukkaiden ruokavaliota.

Rakentaminen on kohtuullisen väljää vihreän yleisilmeen säilyttämiseksi. Rakennusten massoittelu on joustavaa ja mahdollistaa erilaiset yksittäistalo- ja paritaloratkaisut sekä useamman asunnon rivitalot ja pienkerrostalotkin. Omakotitalojen ja paritalojen tyypillinen asuinpinta-ala on laskelmissa 80-120 m², rivitaloasuntojen ja tuetun asumisen jonkin verran pienempi. Asukasmäärä taloutta kohden on keskimäärin noin kolme, ja autopaikkoja varataan 2 kpl /asunto.

Lajikato ja ilmastokriisi, väestön ikääntyminen, dronet ja virtuaalikauppa, sähkö- ja veteliikenne, julkisen ja kevyen liikenteen innovaatiot, ruoantuotannon robotisaatio, huoltovarmuuden ylläpitäminen. Tulevaisuuden Lapinjärvi tulee vastaamaan kaikkiin näihin, ja muutamaann ennalta arvaamattomaankin asiaan. Osaan haasteista on helppo keksiä ratkaisuja jo nyt: luonnon ravintoketjujen hyvinvointia tulee tukea pyramidin alaosasta päin, luomalla hyönteisille hyvää ympäristöä kuten lahoavia puita ja kukkivia pensaita. Sähköä voidaan ottaa auringosta ja lämpöä järvestä, tulevaisuudessa ehkä myös pienvoimala Kyläfuusiosta.

Eri osa-alueiden ideoita ja teemoja

Rantakylä ja Kyläranta

- Kulttuurimaiseman rakentamisen vuosisataisia periaatteita noudattava, pellon reunaan tukeutuva uudisrakentaminen
- Peltoalueiden kehittäminen avoimena maisematilana, liikunta/virkistyskäyttö, pienimuotoinen viljely, hyönteis- ja lammasniityt, nuotiopaikat, matkailukäyttö
- Yleinen sauna, järvilämpökeskus, venelaituri ja hyppytorni
- Rantareitistö järven ympäri, peltoalueille ja metsiin, kylän ja koulun suuntaan
- Vasarankylän suojeleminen ja hillitty täydentäminen: arvokasta kokonaisuutta ei ole syytä peittää

Kyläkoulu ja koulukylä

- Molempien kieliryhmien koulut samalla tontilla
- Vaiheittainen toteutuminen: liikuntasaliosa voidaan toteuttaa myöhemmässä vaiheessa
- Sadekatoksena toimiva leveä alikulku Kylärantaan, jossa lisätilaa välituntipeleille
- Kyläpaja Bensalennkari tarjoaa ympärivuorokautisen harrastustilan asukkaille, sekä tilat koulun käsityöopetukseen
- Vanhan suomalaisen koulun tilalle uutta asumista pellon reunaa täydentäen

Mummokylä

- Tuettua asumista tarjoava rivitaloyhtiö Mummoring sijaitsee palvelutalon naapurissa, lähellä Keskikylän palveluja.
- Ulkoilureitti/kuntopolku vesitornin näköalapaikalle, jota täydennetään grillikatoksella.
- Pienimuotoista, kyläkuvaavaa eheyttävää uudisrakentamista
- Väljyyttä ja rauhaa, isoja vanhoja puita
- Ympärikäveltävät reitit, hidastettu liikenne 20 km/h

Keskikylä ja Kyläkirkko

- Etäkonttori kokoaa yhteen etätyöntekijät pientä pöytävuokraa vastaan. Tilat voivat toimia myös vierailevan taiteilijan ateljeena.
- Lapinjärven Panimo ja Kyläpubi juottaa janoiset ja ruokkii nälkäiset
- Uusi katu rantaan ja karavaanarialueelle
- Keskikylän kaupallisten palvelujen kehittäminen. Paikallisten ja matkailijoiden ostopotentiaali suunnataan ensisijaisesti kyläkeskukseen, ei kylän ulkopuolelle.
- Matkailupalvelujen kietominen kirkonseudun ympärille: karavaanarit, kotieläinpuisto, kunnantalon edustan tapahtumapuisto, lintutorni, rannan kulkureitit, uimaranta ja liikunta-alue, Keskikylän kaupalliset palvelut

Laitakylä

- Tulevaisuuden työpaikkoja hyvien liikenneyhteyksien lähellä
- Toimitilat toimivat meluvallina. Massoittelu on ympäristön rakennusten mittakaavan huomioivaa.
- Visuaalisesti yhtenäinen hahmo maantien suurmaisemassa, materiaalina harmaantuva puu ja purkutiili
- Yrttien ja leikkokukkien 3D-viljely-yksiköt; ilmaviljely, LED-valot
- Alkutuotannon jalosteisiin pohjautuva teollisuus esim. Lappträsk Absinthfabrik, Hippi-Mikon Lanttukombuchatehdas
- Kuutostiestä ötökkäystävällinen valtatie: kukkivia niittykasveja, pensaita ja puita.

Asuinkerrosalat + arvio asukasmääristä osa-alueittain ja yhteenlaskettuna

Rantakylä ja kyläranta	2900 kem2	72 asukasta	(ruokakunnan koko 3 henkilöä)
Kyläkoulu ja koulukylä	1900 kem2	54 asukasta	(ruokakunnan koko 3 henkilöä)
Mummokylä	1700 kem2	50 asukasta	(ruokakunnan koko 2 henkilöä)
Keskikylä ja kyläkirkko	2500 kem2	60 asukasta	(ruokakunnan koko 3 henkilöä)
Laitakylä	ei asuntoja, toimitilaa noin 16000 kem2		
yhteensä	9000 kem2	236 asukasta	

